

RIDDERSPOOR ALPHEN AD RIJN
VUURVOGEL ZOETERMEER
MARELAND LEIDEN

Verantwoordelijkheid

Strategisch beleidsplan 2024-2028

Versie april 2024

**WAT IN DE PRAKTIJK VAN DE HUIDIGE
MAATSCHAPPIJ NODIG IS, MOET ZICH
AFSPIEGELEN IN DE INRICHTING EN
ORGANISATIE VAN DE VRIJESCHOOL.**

RUDOLF STEINER (1919)

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Stichting Vrije Scholen Rijnstreek	5
De kracht van ons onderwijs	9
Waar staan we nu?	11
Wat zien wij in onze omgeving?	13
Waar gaan we naartoe?	16
Hoe we onze doelen willen verwezenlijken	18
Implementatie in de praktijk	21

Inleiding

Verantwoordelijkheid is de naam van het strategische beleidsplan 2024-2028 en beschrijft onze focus gedurende deze beleidsperiode. Verantwoordelijkheid om het welzijn van onze leerlingen centraal te stellen bij al onze beslissingen. Dat is makkelijk gezegd, maar kunnen wij de leerling ook centraal stellen als de gevolgen wellicht niet helemaal in lijn zijn met onze eigen doelen?

De komende vier jaar willen we de kracht van het vrijeschoolonderwijs verder versterken. We blijven vanuit onze pedagogische visie kwalitatief goed onderwijs geven. Onderwijs dat in dienst staat van de brede vorming van kinderen: het draait om denken, voelen en handelen. We begeleiden leerlingen naar het volwassen in de wereld staan, zodat zij straks autonoom én in verbinding met anderen zelfstandig hun leven kunnen inrichten. Daarmee dragen wij bij aan een maatschappij waarin mensen vanuit hun eigen talenten, waarden en verlangens werken aan een rechtvaardig, sociaal en vrij bestaan.

Binnen de Stichting Vrije Scholen Rijnstreek (SVSR) willen we handelen op een manier die in lijn is met het welzijn van onze leerlingen. We bouwen aan een open, lerende onderwijsgemeenschap. Een gemeenschap, waarin verschillende inzichten als waardevol worden ervaren en waarin wij van elkaar leren. Op deze wijze spiegelen wij ons streven op onze eigen organisatie.

In ons streven naar goed vrijeschoolonderwijs zijn wij afhankelijk van een groot aantal externe partners. SVSR streeft naar een zorgvuldige borging van onze externe relaties, waaronder gemeenten, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, onderwijsregio's en bestuurlijke samenwerkingsverbanden in de 3 steden waar onze aangesloten scholen zijn gevestigd.

Dit beleidsplan is erop gericht om onze open, lerende gemeenschap te waarborgen en te versterken.

Fred Verboon
Bestuurder
Januari 2024

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek

Onze identiteit

Het vrijeschoolonderwijs komt voort uit de antroposofie van Rudolf Steiner (1861-1925). In de antroposofie wordt de mens gezien als een geheel van geest, ziel en lichaam. Een kind heeft volgens Steiner dan ook niet alleen kennis nodig, maar eveneens een warm gevoelsleven en een sterk lichaam. Deze basisgedachte vormt de kern van de vrijeschoolpedagogiek. In het huidige vrijeschoolonderwijs spreken we hoofd, hart en handen aan.

Met *hoofd* bedoelen we het vermogen tot denken, begrijpen, concluderen, abstraheren. Met *hart* doelen we op het gevoelsleven: betrokkenheid, inlevingsvermogen, emotionele intelligentie, zelfvertrouwen en -waardering, verbeelding, gevoel voor schoonheid. En met de *handen* wordt het lichamelijk-motorische bedoeld.

WE SPREKEN HOOFD, HART EN HANDEN AAN MET ONS ONDERWIJS

Om de richting van het eigen leven te kunnen bepalen is het belangrijk dat kinderen zichzelf leren kennen en hun talenten en vaardigheden ontwikkelen. Het onderwijs op de SVSR-scholen begeleidt kinderen hierbij. Zo zal ieder kind later als volwassene op creatieve, zelfstandige en authentieke manier vorm kunnen geven aan zijn leven en aan het samenleven met de mensen om hem heen.

Eenheid in verscheidenheid

De Stichting Vrije Scholen Rijnstreek is het bevoegd gezag van drie aangesloten scholen; Mareland in Leiden, Ridderspoor in Alphen aan den Rijn en Vuurvogel in Zoetermeer. De scholen zijn verbonden door de pedagogische visie van waaruit gewerkt wordt.

De SVSR-scholen werken samen binnen de stichting om het vrijeschoolonderwijs in de regio verder te ontwikkelen en krachtiger op de kaart te zetten.

De bij SVSR aangesloten scholen verzorgen vrijeschoolonderwijs voor zo'n 800 leerlingen in de leeftijd van vier tot dertien jaar en stimuleren een samenhangende pedagogische ontwikkel- en leerlijn voor leerlingen van twee tot achttien jaar. Dat doen we vanuit onze drie aangesloten scholen door samen te werken met peuter- en naschoolse opvangorganisaties die aansluiten bij de vrijeschoolpedagogiek en middels samenwerking met het Marecollege, vrijeschool voor voortgezet onderwijs in Leiden.

Wij streven naar intensieve samenwerking op de gebieden personeel, identiteit, kwaliteit, financiën & beheer, huisvesting en ICT.

Bestuur

Het bestuur van de SVSR bestaat uit een eenhoofdig college van bestuur. Dit is het bevoegd gezag van de stichting. Het college van bestuur is integraal verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs, het financieel beheer, de kwaliteitscultuur en de continuïteit van de organisatie. Ook is het de taak van het bestuur om na te denken over de eigen ambities.

Toezicht

Het toezicht ligt in handen van de raad van toezicht. De leden komen ongeveer zes keer per jaar bijeen om de bestuurder te adviseren en goedkeuring te geven aan bestuurlijke besluiten. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het beoordelen van het functioneren van het bestuur. De taken en verantwoordelijkheden van deze raad zijn vastgelegd in het statuut en bestuursreglement.

Directie

Onder voorzitterschap van de bestuurder vormen de schoolleiders van de SVSR-scholen gezamenlijk de directie. Eens per maand komen de schoolleiders en de bestuurder bij elkaar om gezamenlijk het beleid vorm te geven en elkaar te adviseren.

GMR

SVSR-breed functioneert een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR), waar beleidszaken gezamenlijk worden besproken. De GMR stelt jaarlijks een agenda vast, waarin naast wettelijke taken ook eigen aandachtspunten worden geformuleerd. De GMR vergadert circa acht keer per jaar in aanwezigheid van het bestuur, en twee keer in aanwezigheid van de raad van toezicht. De taken en verantwoordelijkheden van de GMR zijn vastgelegd in de (G)MR-reglementen.

De schoolorganisaties

Elke SVSR-school heeft een directeur (schoolleider), die integraal verantwoordelijk is voor de eigen school en hoe leraren en ouders samenwerken in onze lerende organisatie. De directeur voert ook het SVSR-beleid in de school uit. De taken en verantwoordelijkheden van de schoolleiders zijn vastgelegd in het managementstatuut en het functiebouwwerk.

Leraren vormen de kern van de schoolorganisatie. De beleidsontwikkeling en implementatie van de SVSR gebeurt altijd in overleg met de leraren. Leraren worden ondersteund door verschillende onderwijsondersteuners. Denk bijvoorbeeld aan: conciërges, administratief medewerkers, intern begeleiders, remedial teachers en onderwijsondersteuners.

Leerlingen vormen het hart van onze scholen. De brede ontwikkeling van leerlingen staat centraal in onze scholen en in onze stichting. Bij alle beslissingen die we nemen, stellen wij het welzijn van onze leerlingen centraal.

Ouders vertrouwen erop dat onze scholen het beste onderwijs aan hun kinderen bieden. Zij zijn partners voor het leren en ontwikkelen van de leerlingen. Ze ondersteunen de scholen ook bij de jaarfeesten en schenken een vrijwillige ouderbijdrage aan de scholen voor een hoogwaardige invulling van het vrijeschoolonderwijs.

Iedere SVSR-school heeft een medezeggenschapsraad, waarin ouders en medewerkers zijn vertegenwoordigd.

Samenwerking met externe partijen

SVSR werkt samen met partners buiten de eigen stichting. Zo is het bestuur lid van de Verenigde Bijzondere Scholen voor onderwijs op algemene grondslag (VBS), de PO-Raad, en de Vereniging van Vrijescholen. Ook is Stichting Vrije Scholen Rijnstreek verbonden aan drie verschillende Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs waarbij de directeuren en intern begeleiders deelnemen aan de inhoudelijke overleggen van de samenwerkingsverbanden. Het bestuur neemt deel aan de bestuurlijke overleggen.

Het bestuur neemt ook deel aan de vergaderingen van de Lokale Educatieve Agenda's en de Bestuurlijke Overleggen van de drie gemeenten waar de drie aangesloten scholen zijn gevestigd. Ook streeft het bestuur naar een goede invulling van haar rol als partner in de onderwijsregio-organisaties.

**ONS HOOGSTE STREVEN MOET ZIJN OM VRIJE MENSEN
TE ONTWIKKELEN DIE IN STAAT ZIJN OM UIT ZICHZELF
EEN DOEL EN RICHTING AAN HUN LEVEN TE GEVEN. DE
BEHOEFTE AAN VERBEELDINGSKRACHT, EEN GEVOEL
VAN WAARHEID EN EEN GEVOEL VAN
VERANTWOORDELIJKHEID - DEZE DRIE KRACHTEN
VORMEN DE KERN VAN ONDERWIJS.**

RUDOLF STEINER (1919)

De kracht van ons onderwijs

Wat maakt vrijeschoolonderwijs uniek? In dit hoofdstuk gaan we in op de uitgangspunten van ons onderwijs en hoe deze gestalte krijgen in de dagelijkse onderwijspraktijk.

Brede vorming

De maatschappij verandert voortdurend. Mensen die hun persoonlijkheid ten volle hebben kunnen ontplooiën, stevig staan en creatief hebben leren denken, zijn beter voorbereid op veranderingen. Daarom hecht de vrijeschool veel waarde aan een brede persoonsvorming van leerlingen tot zelfstandige, morele, vrije en verantwoordelijke volwassenen. Om de brede vorming te bevorderen kenmerkt het curriculum van de vrijeschool zich door een breed onderwijsaanbod. Naast de kernvakken taal en rekenen is er veel aandacht voor kunstzinnige vorming en bewegingsonderwijs.

Subjectiverend onderwijs

In subjectiverend onderwijs sluit het lesaanbod aan bij de pedagogische vraag: wat is wenselijk in de ontwikkeling van de leerlingen, op weg naar een volwassen bestaan in, met en voor de wereld? Deze vraag is leidend bij de keuzes die leraren maken voor de lesstof, het curriculum, werkvormen, de inrichting van klaslokalen en gezamenlijke vieringen. Alle lesstof wordt gezien als ontwikkelingsstof om kinderen te bieden wat zij nodig hebben om zich op hun eigen, unieke wijze te ontwikkelen.

Wereldgericht onderwijs

Het vrijeschoolonderwijs heeft als taak om kinderen te helpen bij het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten, in de volle breedte. Maar het draait niet alleen om persoonlijke ontwikkeling. Vrijescholen vinden het ook belangrijk dat mensen een steentje bijdragen aan de wereld, vanuit hun eigen mogelijkheden en verlangens. Vrijeschoolonderwijs is daarmee een voorbeeld van wat Gert Biesta (2018) *wereldgericht onderwijs* noemt. Het draait in dit onderwijs om de vraag: wat betekent het voor een kind om te bestaan, in en met de wereld?

Gezondmakend onderwijs

Vrijescholen streven naar onderwijs dat bijdraagt aan een gezonde ontwikkeling van kinderen tot evenwichtige volwassenen. We hechten veel waarde aan een gezonde omgang met elkaar, aan lichamelijke en geestelijke beweging en aan gezonde voeding. De gezonde ontwikkeling van leerlingen ondersteunen we op verschillende manieren. Zo is de veelzijdigheid van het vrijeschoolonderwijs goed te zien in onze inrichting, binnen de leerstof (de materialen, de vakken en de methodes die we aanbieden), maar ook bij het buiten spelen en buitenonderwijs. In het onderwijs en bij schoolactiviteiten wordt veel gebruikgemaakt van gezonde, natuurlijke materialen, zoals bijenwas, schapenwol, klei, vuur, cement, stro, baksteen, gedroogde bonen, ganzenveren en inkt.

Jaarfeesten

Vrijescholen markeren bepaalde momenten in de dag en week bewust met een lied of spreuk. Hiermee willen wij de kinderen houvast en een gevoel voor het ritme van de tijd geven. Met onze jaarfeesten markeren we vaste momenten in het jaar. Een jaar is vooral voor heel jonge kinderen nog 'groot' en niet te overzien. Een indeling in maanden is erg abstract, maar jaarfeesten geven vaste herkenningspunten. Ze zorgen ervoor dat de kinderen de veranderingen in de seizoenen en de natuur bewuster opmerken en meebelevan. Het waarnemen van die veranderingen stimuleert de kinderen om onderzoekend, nieuwsgierig en met verwondering naar de wereld te kijken.

Ontwikkelingsfasen en periodeonderwijs

Schoolrijpheid wordt binnen de vrijeschool niet slechts bepaald aan de hand van leerresultaten, maar ook aan de hand van sociaal-emotionele factoren en rijpheid van de motoriek. Het vrijeschoolonderwijs sluit aan bij de ontwikkelingsfasen die kinderen doorlopen. In iedere fase maken zij een andere ontwikkeling door in denken, voelen, willen. En bij iedere fase horen andere ontwikkelingsbehoeften. Deze behoeften, de inzichten uit het antroposofische mens- en wereldbeeld en de leerplanrichtlijnen vormen het uitgangspunt voor de keuzes van leraren voor de specifieke inhoud van de lessen en gewenste werkwijzen. Ons aanbod is zorgvuldig toegespitst op de leeftijd en belevingswereld van het kind.

Iedere schooldag begint met twee uur periodeonderwijs. Daarin staat één vak gedurende drie weken lang centraal. Het onderwerp sluit aan bij de ontwikkelingsfasen van kinderen. Een periode is tien lesuur per week, dus dertig lesuur per periode van drie weken. Vaak wordt er ook vakoverstijgend gewerkt aan thema's, zoals Projectieve meetkunde, Ambachten of Middeleeuwen. De thema's zijn zo gekozen dat de lesstof de centrale ontwikkelingsthema's van de leerlingen in dat leerjaar spiegelt.

Tijdens het periodeonderwijs wordt de verbeeldingskracht van leerlingen aangesproken. Het hoofddoel van deze lessen is dat het gevoel van nieuwsgierigheid en verwondering van leerlingen geprikkeld wordt en dat zij worden aangemoedigd om zich zó met een thema te verbinden dat ze geleidelijk aan zelf betekenis kunnen vinden en geven aan wat ze ontmoeten in de lessen. De lesstof wordt vaak ook kunstzinnig verwerkt in een zelfgemaakt periodeschrift. Hierin schrijft de leerling dagelijks eigen verslagen, opstellen, maakt hij tekeningen en vat hij samen wat hij geleerd heeft of hoe hij iets gedaan heeft.

Pedagogisch leiderschap

Het onderwijs binnen de SVSR-scholen wordt verzorgd door professionele teams, die zich vol overtuiging inzetten voor de brede vorming van alle kinderen (hun pedagogische opdracht). Onze kwalitatief goede leraren voelen zich sterk betrokken bij de leerlingen en geven iedereen persoonlijke aandacht. Dit draagt bij aan het welbevinden van leerlingen.

Waar staan we nu?

In dit hoofdstuk beschrijven we waar we nu staan ten opzichte van onze hoofddoelen.

Onze scholen verzorgen eigentijds en zelfverzekerd vrijeschoolonderwijs

Uit feedback van ouders en leraren concluderen wij dat het vrijeschoolonderwijs aantrekkelijk blijft voor ouders én leraren die bewust voor onderwijs kiezen waarin het gehele kind gezien wordt. Uit jaarlijkse tevredenheidsonderzoeken komt naar voren dat dit echt ons sterke punt is en blijft.

Binnen SVSR zijn de directeuren verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken op de scholen waarbij het vormgeven van en leidinggeven aan onderwijsveranderingen en goed personeelsbeleid van doorslaggevend belang zijn voor de kwaliteit van het onderwijs. Gedurende deze beleidsperiode streven wij naar modern vrijeschoolonderwijs, passend onderwijs voor ieder kind, het uitbreiden van het aantal uren bewegingsonderwijs, de vereiste aanpassing kerndoelen Nederlands en rekenen-wiskunde en de nieuwe kerndoelen voor burgerschap en digitale geletterdheid.

Onze scholen vormen een gemeenschap, waarin kinderen, leraren en ouders zich thuis voelen

De betrokkenheid van leraren, ouders en kinderen bij de school is groot: samen vormen we een sterke gemeenschap. Dit komt onder meer naar voren tijdens vieringen en jaarfeesten. De waardering die wordt uitgesproken voor deze bijeenkomsten is onverminderd hoog.

Wij streven naar een lerende gemeenschap, waarbij iedereen leert van iedereen. Deze open, lerende houding zorgt voor onderling begrip waarbij leerkrachten en ouders oprecht naar elkaar luisteren. Niet op alle onze deelnemende scholen is dit hoofddoel goed ontwikkeld. De directie van SVSR zal de deze beleidsperiode hier veel aandacht aan besteden.

Onze scholen staan voor kwaliteit en kwaliteitszorg

Onze scholen bieden dezelfde kennis aan als elke andere school, maar daarnaast nog méér. We zorgen er niet alleen voor dat leerlingen de kwalitatieve reguliere einddoelen (gesteld vanuit de overheid) behalen, maar geven hun ook extra waarden mee die van belang zijn om je blijvend te willen en kunnen ontwikkelen. Onze opbrengsten zijn hoog en het uitstroomniveau is boven het landelijk gemiddelde.

Deze beleidsperiode investeren wij in onze kwaliteit en kwaliteitszorg. Dat is nodig, omdat we te maken hebben met een groeiend tekort aan leraren en zorgmedewerkers. Daarnaast vragen de brede vorming van leerlingen en het taal- en rekenonderwijs gerichte didactische aandacht. Ook vraagt onze zorgstructuur aandacht omdat wij iedere leerling de zorg willen bieden die het nodig heeft.

Groei van het aantal leerlingen

Wij zien een toename van het aantal leerlingen. Onze locatie in Leiden is in een aantal jaren gegroeid van 250 naar 400 leerlingen. Deze fase van substantiële groei wordt nu gevolgd door een fase van stabilisatie waarbij de directie veel aandacht heeft voor de cultuur binnen de school. Vuurvogel in Zoetermeer en Ridderspoor in Alphen aan den Rijn zijn stabiele scholen waar nog ruimte is voor enige groei.

Uitstekend personeelsbeleid

In onze scholen werken sterke, betrokken leraren. Binnen de SVSR zien we dat er bovendien steeds meer leraren instromen vanuit het 'reguliere' onderwijs. Zij geven aan meer verdieping te zoeken en willen bijdragen aan de brede vorming van kinderen. We zijn heel blij dat deze enthousiaste collega's ervoor hebben gekozen om te komen werken bij onze stichting. We bieden hun cursussen aan waarbij wij onze nieuwe collega's de tijd en aandacht geven om te verdiepen in de fundamenteën van het vrijeschoolonderwijs. We realiseren ons dat zij de vrijeschoolpedagogiek- en didactiek niet van de ene op de andere dag in de vingers hebben. Om deze reden krijgt iedere leerkracht in de eerste jaren een persoonlijke begeleider.

SVSR streeft naar een goede balans tussen werk en prive. Wij bieden onze medewerkers onder meer coaching aan. Ook dragen wij financieel bij aan het welzijn van onze medewerkers.

Wat zien wij in onze omgeving?

In dit hoofdstuk belichten we wat veranderingen in onze omgeving betekenen voor onze scholen.

Demografie

Het is de verwachting dat in een groot deel van ons werkgebied de bevolking de komende jaren zal toenemen. Dit geldt met name voor de groeigemeenten, waar zich veel jonge gezinnen vestigen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat de bevolking zal groeien door migratie. Wat deze factoren precies zullen betekenen voor onze scholen, valt moeilijk te voorspellen. Als stichting volgen wij de leerling-prognoses op de voet, maar door de regiofunctie die onze scholen kennen is de voorspellende waarde van deze prognoses soms gering. Op sommige scholen zullen de aanmeldingen vermoedelijk toenemen, op andere misschien afnemen. Dit is veelal afhankelijk van de wijzigingen in de populatie van een wijk.

Economie

De afgelopen jaren zijn de energielasten flink toegenomen. Dit betekent dat het veel duurder is geworden om schoolgebouwen te verwarmen. Het betekent ook, dat meer gezinnen moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. Dit kan van invloed zijn op, of gevolgen hebben voor, de vrijwillige ouderbijdrage. Deze ouderbijdragen maakt het ons mogelijk om specialistische kennis in te huren die kenmerkend zijn voor het vrijeschoolonderwijs, zoals euritmie en handenarbeid.

Op economisch gebied springt ook het landelijke lerarentekort in het oog. Hoewel recent de salarissen in het primair onderwijs zijn gestegen, neemt de instroom op onderwijsopleidingen af. Daarnaast is er een tekort aan schoolleiders. Dat zullen ook onze scholen merken. De vrijescholen worden gelukkig wel als aantrekkelijke scholen ervaren door de hoge mate van pedagogische aandacht die leraren kunnen geven.

Sociaal-cultureel

De vrijeschoolbeweging bestaat al meer dan honderd jaar. In die tijd hebben vrijescholen veel ervaring opgedaan met het breed opleiden van leerlingen. Dat spreekt aan: steeds meer ouders kiezen bewust voor ons brede onderwijs. Een opvallende tendens is de toegenomen individualisering. Op onze scholen willen we graag een lerende gemeenschap vormen van onderwijspersoneel, leerlingen en ouders. Deze wens lijkt soms strijdig te zijn met het verlangen van veel mensen om in de eerste plaats hun eigen plan te trekken.

DE UITDAGING VOOR VRIJESCHOLEN IS OM DE KOMENDE JAREN MEER OPEN TE STAAN VOOR VERSCHILLENDE PERSPECTIEVEN

We zien in de samenleving steeds meer diversiteit, hetgeen niet op al onze scholen wordt weerspiegeld. Met name in Leiden hebben veel ouders van de leerlingen een vergelijkbare sociaaleconomische en culturele achtergrond. Het is voor ons een noodzakelijke uitdaging om 'uit de eigen bubbel' te treden en te werken aan inclusie én meer culturele diversiteit. Ons onderwijs is immers niet alleen op persoonlijke of individuele ontwikkeling gericht, maar streeft juist ook maatschappelijke en collectieve doelen na. Dit betekent dat het belangrijk is dat in de scholen verschillende perspectieven ruimschoots vertegenwoordigd zijn, net als in de veranderende samenleving.

Technologie

Technologische ontwikkelingen gaan snel en hebben een steeds grotere invloed op het leven van veel mensen. In de coronatijd hebben we allemaal ervaren dat technologie (ICT) soms onmisbaar kan zijn, bijvoorbeeld voor het geven van onderwijs-op-afstand en voor onderling overleg. De digitalisering biedt dus veel kansen, voor leerlingen en voor onderwijsprofessionals. Tegelijkertijd vinden we het van belang om ook scherp te zijn op mogelijke nadelige gevolgen van de digitalisering, zoals de negatieve fysieke gevolgen van de schermen en de uitwassen op het gebied van social media.

In deze beleidsperiode gaan wij een bewuste visie ontwikkelen op het gebruik van technologie en digitale middelen waarbij onze partners in het voortgezet onderwijs een belangrijke rol spelen. Ook faciliteren we dat leraren zich actief en bewust gaan verhouden tot de beschikbare technologie. We nemen *digitale vaardigheden* op in het leerplan.

Ecologie

Ecologische onderwerpen staan hoog op de agenda in onze samenleving. Steeds meer ouders kiezen voor een bewuste lifestyle en proberen zo verantwoord mogelijk te leven. Ook in onze bedrijfsvoering werken we zoveel mogelijk duurzaam, om onze *footprint* zo klein mogelijk te houden. Als we bijvoorbeeld schoolgebouwen gaan renoveren, willen we dat zo duurzaam mogelijk doen.

In ons onderwijs hebben we eveneens aandacht voor ecologie en duurzaamheid. Ecologische factoren zijn verankerd in het leerplan, zoals buiten-onderwijs en het zorgdragen voor het groeien van gezonde (biologische) voeding. Ook maken we bewuste keuzes voor bepaalde leermiddelen. Zo maken onze scholen vooral gebruik van handgemaakte, houten ontwikkelingsmaterialen en kiezen we waar mogelijk voor groene schoolpleinen.

Politiek-juridisch

Het belang van – goed – onderwijs wordt breed gedragen in de samenleving en onderschreven door de politiek. Het 'Masterplan Basisvaardigheden' moet ertoe leiden dat leerlingen beter toegerust worden op de gebieden taal, rekenen-wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid. De Onderwijsinspectie heeft de basisvaardigheden voor de komende

jaren als speerpunt aangemerkt voor alle onderwijssectoren. Sinds begin 2022 is dit een vast onderdeel van het toezicht op besturen, scholen en opleidingen.

Dit heeft ook consequenties voor onze scholen. De genoemde vakken zijn in het leerplan van het vrijeschoolonderwijs veelal verweven met andere vakken. Ze moeten dus meer zichtbaar en verantwoordbaar gemaakt worden. SVSR vindt het uiteraard van belang dat leerlingen goed leren lezen, schrijven en rekenen. Ook hechten we grote waarde aan goed burgerschapsonderwijs, dat we willen invullen vanuit de antroposofie. Tegelijkertijd bestaat wel de vrees dat de inspectie te eenzijdig op de cognitieve ontwikkeling van kinderen focust en zeer controlerend zal optreden

Waar gaan we naartoe?

De sterke kanten van ons onderwijs willen wij in de komende jaren verder uitbouwen. Daarnaast zien we op aantal gebieden ruimte voor verbeteringen, zoals omschreven in de voorgaande hoofdstukken.

Bij het streven naar continue verbeteringen spelen kernwaarden een belangrijke rol. Deze geven als het ware de grenzen aan waarbinnen wij handelen. De kernwaarden van de SVSR – openheid, eerlijkheid en gelijkheid - zijn afgeleid van ons streven naar een open lerende organisatie, waarbinnen iedereen open staat voor andere meningen waardoor wij continue van elkaar leren. Het is onze taak om elkaar binnen de SVSR te respecteren en elkaar te helpen om ieders potentieel te ontwikkelen. Dit collectief vermogen waarborgt de continuïteit en de realisatie van onze visie: wij bieden modern vrijeschoolonderwijs dat is gebaseerd op onze antroposofische waarden dat de brede vorming van leerlingen beoogt.

Binnen SVSR zijn de directeuren verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken op de scholen waarbij het vormgeven van en leidinggeven aan onderwijsveranderingen en goed personeelsbeleid van doorslaggevend belang zijn voor de kwaliteit van ons onderwijs. De teams streven naar modern vrijeschoolonderwijs, passend onderwijs voor ieder kind, het uitbreiden van het aantal uren bewegingsonderwijs, de vereiste aanpassing kerndoelen Nederlands en rekenen-wiskunde en de nieuwe kerndoelen voor burgerschap en digitale geletterdheid.

Bestuur filosofie

Het bestuur van Stichting Vrije Scholen Rijnstreek ziet het als haar taak om de directeuren en de teams te faciliteren zodat zij zich kunnen richten op bovenstaande veranderingen en aandachtspunten. Om de toekomstbestendigheid van de scholen te garanderen is het noodzakelijk dat zij toegang hebben tot de volgende expertises: onderwijskwaliteit, passend onderwijs, financiën, huisvesting, HR en ICT. Bovendien ziet SVSR het belang van het zorgvuldig borgen van de externe relaties, waaronder gemeenten, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, onderwijsregio's en bestuurlijke samenwerkingsverbanden.

Onze ambities

Vanuit onze verantwoordelijkheid komen de ambities voor 2024-2028 tot stand. De belangrijkste strategische doelen zijn:

**ER IS PERMANENT AANDACHT VOOR DE IDENTITEIT
VAN DE VRIJESCHOOL.**

**WE ZETTEN IN OP HET VINDEN ÉN BINDEN ÉN GEZOND
HOUDEN VAN PERSONEEL.**

**WE STREVEN NAAR MODERN VRIJESCHOOLONDERWIJS
BINNEN DE POLITIEKE EN JURIDISCHE KADERS.**

**DE LEERLINGEN VAN ONZE SCHOLEN BEHALEN DE
REFERENTIELEVELS DIE JE VAN HEN MAG
VERWACHTEN.**

**WE STREVEN NAAR CONTINUÏTEIT VOOR DE LANGE
TERMIJN.**

Hoe we onze doelen willen verwezenlijken

In dit hoofdstuk beschrijven wij hoe wij onze strategische doelen gaan verwezenlijken.

Er is permanent aandacht voor de identiteit van de vrijeschool

Als Stichting Vrije Scholen Rijnstreek bieden wij modern vrijeschoolonderwijs, waarbij wij werken vanuit antroposofische grondslag. Wij willen deze bestuursperiode meer aandacht schenken aan de wetenschappelijke onderbouwing van onderdelen van het vrijeschoolonderwijs, bijvoorbeeld het periodeonderwijs. Hiermee willen we duidelijk maken dat wat we doen ook werkt en wat bewezen effectief is.

Ook in het kader van mogelijke bestuurlijke veranderingen streven wij naar waarborging van de identiteit van ons onderwijs. In dit kader is het van groot belang dat ons onderwijs verankerd wordt in onze scholen. Dat kan gerealiseerd worden door continue professionele ontwikkeling van onze medewerkers, effectieve werving en selectie van nieuwe medewerkers en doortastend leiderschap op onze locaties. De realisatie van goede leeropbrengsten, rekening houdend met de huidige politiek-juridisch ontwikkelingen, zal bijdragen aan het waarborgen van ons vrijeschoolonderwijs.

We zetten in op het vinden én binden én gezond houden van personeel.

Het onderwijs kent grote personeelstekorten. De verwachting is dat deze verder zullen toenemen. Het is belangrijk dat we binnen SVSR aandacht hebben en houden voor voldoende instroom en behoud van kwalitatief goed personeel. Vanuit onze opdracht zullen wij personeel werven, behouden en bijscholen. In het kader van de personeelswerving versterken we de samenwerking met de Vrijeschool Pabo van de Hogeschool Leiden door onze participatie in het traject Samen Opleidend Leren (SOL) uit te breiden. Wij bieden goede stageplekken aan leraren in opleiding, die hopelijk na hun diplomering dan ook aan onze scholen verbonden willen blijven. We besteden veel aandacht aan het inwerken van nieuwe collega's.

Als open, lerende organisatie streven wij naar een goede balans tussen werk en prive. Vanaf 2024 draagt de stichting ook financieel bij aan het welzijn van onze medewerkers. Ook organiseren we gezamenlijke studiedagen voor alle medewerkers én themabijeenkomsten over specifieke vragen en ontwikkelingen.

Andere aandachtspunten zijn: het terugdringen van het ziekteverzuim en de frequentie van ziekmeldingen. Bij het schrijven van dit strategische beleidsplan liggen beide hoger dan het landelijk gemiddelde. Het streven is om in 2027 op 5 procent, het landelijk gemiddelde, te zitten.

We streven naar modern vrijeschoolonderwijs binnen de politieke en juridische kaders

Het is de ambitie binnen de SVSR om de ontwikkelingen vanuit de buitenwereld te verbinden in onze scholen. Een belangrijke ontwikkeling in onze maatschappij is digitale geletterdheid. Over drie jaar is digitale geletterdheid een wezenlijk onderdeel van ons curriculum op de scholen. Binnen de scholen wordt dan aandacht besteed (en volgens de landelijke kerndoelen verantwoord) aan digitale geletterdheid en mediawijsheid, zodat kinderen leren hoe ze op een verantwoorde manier kunnen omgaan met elkaar middels diverse soorten (nieuwe en sociale) media.

Leerlingen behalen de referentieniveaus die je van hen mag verwachten

Binnen de scholen van de SVSR behalen al onze leerlingen de referentieniveaus die je van hen mag verwachten, afgaande op de schoolweging. Om leerlingen hierbij te ondersteunen, differentiëren leraren in hun instructie en onderwijsaanbod.

Referentieniveaus op de basisschool zijn beschrijvingen van wat leerlingen op een bepaald moment in hun schoolloopbaan moeten kennen en kunnen op het gebied van taal en rekenen. Deze niveaus zijn vastgesteld door de overheid. De referentieniveaus zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat leerlingen op een gestructureerde en gelijkwaardige manier les krijgen op het gebied van taal en rekenen en om ervoor te zorgen dat zij voldoende voorbereid zijn op het vervolgonderwijs. Wij stimuleren leerlingen om meer uit zichzelf te halen.

We streven naar continuïteit voor de lange termijn

Een gezonde bedrijfsvoering staat ten dienste van en is voorwaardelijk aan goed onderwijs. Binnen SVSR zijn de directeuren verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken op de scholen waarbij het vormgeven van en leidinggeven aan onderwijsveranderingen en goed personeelsbeleid van doorslaggevend belang zijn voor de kwaliteit van het onderwijs. De teams streven naar modern vrijeschoolonderwijs, passend onderwijs voor ieder kind, het uitbreiden van het aantal lessen bewegingsonderwijs, de vereiste aanpassing kerndoelen Nederlands en rekenen-wiskunde en de nieuwe kerndoelen voor burgerschap en digitale geletterdheid.

Het bestuur van Stichting Vrije Scholen Rijnstreek ziet het als haar taak om de directeuren en de teams te faciliteren zodat zij zich kunnen richten op bovenstaande veranderingen en aandachtspunten. Om de toekomstbestendigheid van de scholen te garanderen is het noodzakelijk dat zij toegang hebben tot de volgende expertises van een bedrijfsbureau: onderwijskwaliteit, passend onderwijs, financiën, huisvesting, HR en ICT. Bovendien ziet SVSR het belang van het zorgvuldig borgen van de externe relaties, waaronder gemeenten,

samenwerkingsverbanden passend onderwijs, onderwijsregio's en bestuurlijke samenwerkingsverbanden in de steden waar onze scholen zijn gevestigd.

Het huidige bestuur heeft niet de benodigde expertise en capaciteit om alle toekomstige uitdagingen aan te gaan. Om de nodige expertise op te bouwen en de externe relaties in de 3 gemeenten te borgen, zal SVSR substantieel dienen te investeren in capaciteit en kennis om de interne en externe uitdagingen succesvol aan te gaan. De huidige bezetting van het college van bestuur en de beschikbare financiële middelen zijn onvoldoende voor een goede toekomstige ondersteuning van de aangesloten scholen.

Wij zijn van mening dat de gewenste ondersteuning door verdere professionalisering alleen gerealiseerd kan worden als de organisatie substantieel groeit. Om de toekomstbestendigheid van de scholen te garanderen wordt gestreefd naar aansluiting bij een onderwijsstichting die beschikt over een professioneel bedrijfsbureau of door fusie met een onderwijsstichting met aanwezigheid in de steden waar de scholen van SVSR gevestigd zijn. Alleen door lokale aanwezigheid kan de gewenste synergie gerealiseerd worden.

Implementatie in de praktijk

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we dit plan gaan implementeren in de praktijk en hoe we zicht houden op de voortgang.

Vertaling naar de scholen

Vanuit de stichting zetten wij duidelijke beleidsmatige kaders neer. Deze kaders richten zich voornamelijk op bedrijfsvoering, kwaliteitszorg, personeelsbeleid en de gezamenlijke identiteit. Scholen krijgen de ruimte om deze kaders concreet in te vullen. Zij hebben veel mogelijkheden om dit plan te vertalen naar hun eigen schoolpraktijk en focuspunten te benoemen.

Elke school beschrijft de eigen beleidsvoornemens in een schoolplan, dat een looptijd heeft van vier jaar. Een schoolplan wordt nader uitgewerkt in een jaarplan, waarin iedere school de voorgenomen activiteiten voor dat jaar beschrijft. Het bestuur en de MR van de school moeten de school- en jaarplannen goedkeuren. Het werken aan het verwezenlijken van de doelen kost niet alleen tijd, maar ook geld. Er zullen investeringen gedaan moeten worden. De concrete investeringen zullen worden beschreven in de schoolplannen.

Monitoring

De schoolleiders monitoren de uitvoering van de schoolplannen. Zij maken jaarlijks een voortgangsdokument, dat ze aanleveren bij het bestuur. Het bestuur maakt vervolgens een rapportage, waarin de vorderingen van alle scholen met betrekking tot de strategie staan en waarin ook bovenschoolse ontwikkelingen worden meegenomen. Dit wordt besproken met de schoolleiders en de raad van toezicht. Indien nodig, volgt daarna een bijsturing van het strategische beleid, schoolplannen en jaarplannen. In het jaarverslag van Stichting SVSR worden, tot slot, de belangrijkste zaken uit het betreffende jaar nog eens op een rij gezet, inclusief een financiële verantwoording.

